

Phyto Terra – izazovi i zadovoljstvo u proizvodnji prerade rajčice

Автор(и): Растителна заштита
Дата: 13.11.2024 Брой: 11/2024

Opet razgovaramo s Teodorom Tasevom iz Fito Terre o izazovima u segmentu industrijskog paradajza u Bugarskoj, o prošloj sezoni, promjeni klime, iskustvima agronoma u njihovoj tvrtki, ulozi tvrtki za preradu rajčice u poljoprivredi, teškom plasmanu na tržište, najnovijim tehnologijama za ishranu biljaka i, što nije ništa manje važno, zadovoljstvu biti dio kohezivnog tima koji je uvijek spreman na iznenađenja na terenu.

Drugi dio

Iako smo u našim prethodnim razgovorima više raspravljali o pozitivnim aspektima i zauzeli ste optimističan stav, nagovijestili ste i neke od izazova s kojima se susrećemo u proizvodnji rajčice za

preradu. Biste li podijelili još malo iz svog iskustva?

Uvijek gledam naprijed i optimist sam. Ali izazova u poljoprivredi ima mnogo, a sektor rajčice nije iznimka. Kada se prihvatite posla u tako teškom i odgovornom segmentu, morate biti svjesni da uvijek mogu biti iznenađenja. Globalno zatopljenje i nagle klimatske promjene ne zaobilaze ni naše geografske širine. Kao tim, Fito Terra je svaki dan na terenu. Pratimo temperaturne promjene, jer je to važno za naš rad i za primjenu različitih proizvoda. Tijekom izuzetno vrućih dana, koji su u 2024. počeli s početkom lipnja, odmah smo upozorili poljoprivrednike s kojima surađujemo da se sva prskanja usjeva moraju obavljati samo kasno navečer ili vrlo rano u zoru. Pažljivo smo odabrali proizvode i njihove doze.

Naša odgovornost ove godine bila je još veća, budući da se površine, iako polako, povećavaju i u sezoni prerade 2024. dosegle su obujam od 65.000 tona rajčice prerađene za industrijske potrebe u našoj zemlji. Za usporedbu, od 2012. godine, kada je bilo samo oko 20.000 tona, postoji jasna tendencija apsolutnog povećanja obrađenih površina s industrijskom rajčicom. U 2022. dosegle su 45.000 tona, s blagim padom u 2023. – 35.000 tona, a za 2024. godinu prijavljeno je 60–70.000 tona industrijske rajčice. Većina površina u Bugarskoj obrađuje se sortama Heinz. U Europi za sezonu 2024. Italija je tradicionalno na prvom mjestu s 5.350.000 tona rajčice, a Grčka je proizvela oko 500.000 tona, pri čemu sorte Heinz čine gotovo 90% tržišnog udjela industrijske rajčice u toj zemlji.

Fito Terra, ili kako proizvodnja rajčice za preradu u Bugarskoj može postati strast

Naš rad se ne sastoji samo od provjere prikladnosti presadenog materijala, već i od praćenja jesu li naši protokoli za agronomske aktivnosti i prakse striktno poštovani i kako se primjenjuju proizvodi Atlantica Agricola – španjolskog lidera u organskim gnojivima. Stalno smo na terenu zajedno s poljoprivrednicima kako bismo pregledali usjeve zbog mogućih problema – nedostatka vode, prekomjernog navodnjavanja, nakupijene vlage, nedostataka u tlu, pa čak i mogućih napada štetnika. Sa svim tim problemima – samo nekim od mnogih nagomilanih tijekom godina – moraju se nositi proizvođači, agronomi i svi sudionici duž lanca uzgoja rajčice.

Kada počinje priprema za aktivnu sezonu u uzgoju industrijske rajčice?

Za mene, aktivna sezona pripreme za sadnju industrijske rajčice počinje vrlo rano – već krajem siječnja. U to vrijeme pregovaramo s poljoprivrednim proizvođačima o ukupnoj površini koja će biti zasađena industrijskom rajčicom. Na taj način možemo pravodobno isporučiti HEINZ sjeme ili sadnice. Tada se također određuju sorte rajčice koje će se uzgajati, tako da zadovolje potrebe prerađivačkih poduzeća. Tada se također izrađuje i probni

plan presadbe, počevši od početka travnja do kraja svibnja, kako bi se usjevi poljoprivrednika mogli žeti fazno, a ne svi odjednom. Za prerađivačka poduzeća također je važno rasporediti dolaznu proizvodnju na način da se izbjegnu uska grla i da se može prerađivati tijekom cijele aktivne sezone od kraja srpnja do kraja rujna, a po lijepom vremenu čak i do sredine listopada. Provodi se vrlo pažljiva analiza prethodne sezone, na temelju koje se izrađuju protokoli za korištenje proizvoda za ishranu biljaka – gnojidbu tla. Samo na taj način, uzimajući u obzir prethodne usjeve na polju, moguće je izraditi karte za primjenu proizvoda i protokole za agronomске активности. Osim rada i predanosti, poljoprivrednik može uzgajati zdrave biljke i ubrati bogat urod uz pravilno primijenjena gnojiva i proizvode za zaštitu bilja. Samo na taj način mogu biti spremni nositi se s problemima poput suše i pretjerano visokih temperatura, ili vrlo visoke vlažnosti zbog obilnih kiša.

Kako se bere toliko tona rajčice i gdje se ta proizvodnja plasira?

Plasman svježeg voća i povrća prilično je težak, pogotovo kada govorimo o industriji i razmjerima od tisuća jutara. Izazov je za poljoprivrednika posjedovati stroj za sadnju sadnica rajčice, kao i kombajn za njihovo branje. Troškovi nabave takve mehanizacije su ogromni. Zabrinjavajuće je da je gotovo nemoguće osigurati rezervne dijelove ako se kvar dogodi tijekom aktivne sezone berbe sirovine. Još jedan veliki problem je višegodišnja potraga za i nedostatak radne snage. Gotovo da nije ostalo mladih, a oni koji su ostali raditi na polju ne mogu se nositi s golemim obujmom obveza i aktivnosti. Da ne spominjemo birokratske prepreke u prijavljivanju površina, podnošenju i ispunjavanju dokumenata, nedostatak odgovarajućeg osiguranja usjeva u sektoru, itd.

S pozitivne strane, industrijska HEINZ rajčica je tražena i preferirana na tržištu svježih proizvoda, ali s druge strane žalosno je što nema dovoljno prerađivačkih poduzeća spremnih otkupiti proizvodnju poljoprivrednika. Sjeverna Bugarska u tom pogledu zaostaje više od juga. Ipak, pokušava se to promijeniti. Ulaganje se ulaže u opremu i sve više poduzeća se modernizira i fokusira na preradu vlastite proizvodnje bez pesticida. Mnoga su poduzeća već shvatila prednost i privilegiju prerade čiste bugarske sirovine i na taj način promicanja i distribucije svog konačnog proizvoda. Traže sirovine uzgojene korištenjem novih, modernih tehnologija, s naglaskom na zaštitu okoliša.

Stoga je korištenje prirodnih proizvoda od velike važnosti i fokus je na manje invazivnim metodama suzbijanja štetnika u usjevima. S ekonomske točke gledišta, također je bitno hoće li poljoprivrednik uzgajati zdrav, čist i profitabilan proizvod.

Spomenuli ste ne samo važnost gnojidbe, već i suzbijanja štetnika. Koji je najznačajniji štetnik rajčice ove sezone?

Ove godine, u sezoni 2024., primijetili smo izuzetno veliku populaciju grinja. Ako je u prethodnim godinama bilo dovoljno dva tretmana protiv ovog štetnika, sada nisu bila dovoljna čak ni tri. Pojavile su se vrlo rano – oko 10. lipnja polja u plovdivskom kraju već su bila zaražena. Ove sezone vruće vrijeme trajalo je prilično dugo i to je pogodovalo razvoju njihovih kolonija. Za usporedbu, da bismo shvatili koliko je rano došlo do ove infestacije, trebao bih pojasniti da su neki proizvođači još uvijek sadili svoje posljednje korijenje sadnica industrijske rajčice. To je također bilo zbog produženog kišnog razdoblja koje se dogodilo u svibnju 2024., što je zauzvrat ometalo aktivnosti mnogih poljoprivrednika.

Još jedan vrlo opasan parazit rajčice je volovot (Orobanche). Na prvi pogled lijepa, ali vrlo podmukla biljka. Izuzetno uporna i brzo se širi vjetrom. Zahtijeva posebno pažljivu pozornost i iskorjenjivanje. Njezino sjeme može ostati u tlu i brzo se razmnožavati. Raste i pričvršćuje se na korijenski sustav rajčice. Prodiru u njega i sprječavaju svaki daljnji razvoj. Nešto poput sporog gušenja. Nažalost, još uvijek ne postoji sorta rajčice koja je potpuno otporna na ovu biljku. Izazov je odabrati takvu sortu za naše vrtove i polja da bude što otpornija. U tom pogledu, Heinz je dobar izbor jer su sorte tolerantne na bolesti, vruće vrijeme i sušu. I ove godine uspjeli smo svladati širenje volovota na poljima unatoč nepovoljnim vremenskim uvjetima s kojima smo se također morali boriti. Jak saveznik bili su neki od proizvoda Atlantica Agricola. Ishrana biljaka rajčice Heinz gnojivima Fitomare, Razormin, Kelik i Glucocat dovela je do izuzetnih rezultata – snažnih i zdravijih biljaka, visoko otpornih na štetnike.

Brojni problemi uzrokovani obilnim oborinama i iznenadnim zatopljenjem, kao i rana masovna invazija grinja i pojava volovota na nekim mjestima, spriječili su poljoprivrednike da adekvatno i brzo reagiraju na nastalu situaciju.

Zbog toga mi u Fito Terra vjerujemo da, osim suzbijanja štetnika, moramo biti spremni odgovoriti i na nepovoljne vremenske uvjete. Usredotočeni smo na pravilnu raspodjelu rizika od sadnje do žetve. Uvijek koristimo prirodne proizvode preventivno, koji bi pomogli biljkama da budu otpornije i zdravije i, sukladno tome, da daju bogatiji i čišći urod.

Stalno spominjete "čišće". Kako proizvodi koje koristite utječu na biljke i koji je vaš savjet poljoprivrednicima?

Nastojimo organizirati agronomske aktivnosti na takav način da nema potrebe, ili barem minimiziramo potrebu, za korištenjem kemijskih proizvoda za zaštitu bilja u uzgoju povrća i voća. Uvijek preporučujemo prirodne proizvode. U našem segmentu, izbor se zaustavio na Atlantica Agricola. To